

Årsberetning for Den Danske Israelsmission 2012-13

Missionshuset Bethania, Herning den 16. marts 2013

Af formanden Kai Kjær-Hansen

Vi begynder dette årsmøde, som vi plejer, nemlig med at mindes de venner af Israelsmissionen, som er afgået ved døden siden sidste årsmøde. Uanset om vi kender dem ved navn eller ej, skylder vi dem tak og ære for deres støtte og trofasthed mod Israelsmissionen. De har været med til at holde Israelsmissionen i live, sådan at vi stadigvæk kan være med til at kalde jøder til tro på Jesus og til dåb i den treenige Guds navn. Jeg vil derfor bede forsamlingen rejse sig og et øjeblik i stilhed mindes disse venner af Den Danske Israelsmission. *Æret være deres minde.*

To afdøde ved navn

I december 2012 døde Aage Pilgaard, lektor i Det Nye Testamente ved Det teologiske fakultet i Aarhus, lige fyldt 70 år. I otte år, 1995-2003, sad han i Israelsmissionens landsstyre, og bidrog her, såvel som ved årsmøder og præstekonventer, med værdifulde indlæg. Han var en dygtig teolog, der var med til at fastholde Israelsmissionens gamle linje om, at kirken er forpligtet til at dele evangeliet med jøder.

Angelika Liepelt døde i Norge den 1. marts, 74 år gammel Hun var datter af missionærparret Liepelt, som gjorde tjeneste for Israelsmissionen i Algeriet fra 1952, og i Nice i perioden 1964-74. Hendes bror Frithjof var gæst ved sidste års årsmøde, og kontakten til familien blev genetableret, også til den kræftsyge Angelika. Familien Liepelts tre børn var alle med til at skabe kontakter for evangeliet blandt deres skole- og studiekammerater i Algeriet.

Israelsmissionen – jøder og dåb

Årsmødets tema er tro, dåb og identitet for jøder, der møder Jesus. Jeg er blevet bedt om i temadelen af min formandsberetning at sige noget om jøder og dåb i Den *Danske* Israelsmissions historie. Jeg har udvalgt et par personer og deres dåbshistorier. Hvad der begyndte godt, endte ikke altid lykkeligt. Presset mod den døbte jøde var ofte stort fra det jødiske samfund. Forståelse for den døbte jødes specielle situation ofte meget ringe i den kristne menighed. Som Henry Rasmussen, Israelsmissionens udsending i Lemberg (Lwow) i perioden 1936-1939 i et tilbageblik i 1975 formulerede det om den døbte jøde: ”Lukket ude af det jødiske samfund og ikke lukket ind i det kristne!”

Historier fra fortidens Danmark kan forhåbentlig være med til at øge omsorgen og forbønnen for vore dages Jesus-troende jøder. I den messianske bevægelse i dag kender man også til, at døbte jøder forlader troen og ham, de er døbt til.

Døbt er købt

Op gennem den kristne historie er der eksempler på tvangsdåb af jøder. Dåb eller landsforvisning eller død. Et skændigt kapitel i kristendommens historie. Inden for de sidste par århundrede lod en del jøder sig døbe for at gøre karriere i kristne omgivelser. Det var deres personlige valg, om end de kristne omgivelser ofte satte betingelsen for jødernes succes og fremgang i samfundet. Af de mange jøder i Danmark, der lod sig døbe, havde kun et fåtal været i forbindelse med Israelsmissionen.

”Døbt er købt”, sådan har det ofte lydt om jøder, der lod sig døbe. Sjældent har man anerkendt, at en jøde af ærlig overbevisning er kommet til tro på Jesus. Eller for at citere Henry Rasmussen igen: ”Enhver døbt jøde får ufravigeligt spørgsmålet: ’Hvad fik du for det?’”

I begyndelsen af 1900-tallet blev Israelsmissionen fra jødisk side kritiseret for, at de henvendte sig til børn, som de lokkede med ferieophold, og til fattige jøder, som de lokkede med penge, for at vinde dem for kristendommen. Som det siges i *Jødisk Samfund* (nr. 13, 1913):

”Omvend så mange, som vil lade sig omvende, men henvend Dem til voksne, sunde, materielt uafhængige mennesker og benyt Dem ikke af børns uvidenhed, af fattiges fattigdom og elendighed! Frist ikke ulykkelige mennesker med penge og anden verdslig fordel!”

Jeg anerkender problemstillingen med børn og mission, mission og fattige samt mission og penge. Jeg kan naturligvis ikke her 80 år efter proklamere, at der ikke blev gjort fejltagelser fra Israelsmissionens side. Derimod kan jeg sige, at man i Israelsmissionen dengang var opmærksom på denne problematik, og at man mente, at man spillede med åbne kort. Man tog afstand fra at købe sig til døbte jøder.

”Omvend så mange, som vil lade sig omvende,” lød det i fra jødisk side i 1913. Det lyder storsindet. Men smerten kommer ikke til udtryk, smerten over, at en jøde træder ud af det jødiske folkefællesskab. Og ikke blot det, men også smerten over, at en døbt jøde ved sin dåb i den (”kristne”) treenige Guds navn er blevet en afgudsdyrker. ”Afgudsdyrker,” ja, og det mener den ortodokse jødedom i dag også, at en messiansk døbt jøde er. Hundrede år efter.

Og nu til et par dåbshistorier. For ikke at blive anklaget for al for stor ensidighed, citerer jeg et par gange fra bogen *De russiske jøder i København 1882-1943*, skrevet af den danske historiker Morten Thing.

Leopold Aschkenazis dåb

Under pressens store bevågenhed blev Leopold Aschkenazi den 20. november 1907 døbt i Sct. Pauls Kirke i København af præsten Martensen-Larsen, som var medlem af Israelsmissionens bestyrelse. Forud for sin dåb havde Aschkenazi i sit hjem samlet søgende jøder til bibeltimer. Der var store forventninger knyttet til ham. Om dåben fortælles der i Israelsmissionens blads januarnummer i 1908. Aschkenazis selvbiografi trykkes samtidig. Indledt med: ”Jeg er født i Rusland i året 1881 i et orthodox, jødisk hjem, hvor faderen var rabbiner.” Og afsluttet med: ”Det er min inderlige længsel og bøn, at de brødre af mit folk, som jeg har arbejdet med, måtte få nåde til at komme lige så langt som jeg er nu.”

Professor Frederik Torm, Israelsmissionens daværende sekretær, fortæller i samme nummer af bladet, at Aschkenazi var syg, da han blev døbt. ”Han måtte derfor dagen efter sammen med sin hustru anbringes på et sygehus, hvor de tillige var i kærlige, troende menneskers hænder.” Men allerede i oktober-nummeret 1909 må man i Israelsmissionens blad ”med sorg” meddele, at Aschkenazi ”nu er udtrådt af Folkekirken” og er blevet medlem af Jehovas Vidner.

Morten Thing kender til jødiske kilder, som udtaler sig både om Leopold og Etta Aschkenazis dåb. Etta var i øvrigt af hans mors familie. I *Jødisk Tidsskrift* lød det om Leopold Aschkenazi: ”At han har været indlagt på Kommunehospitalets 6. afdeling for Sindssyge generer ikke Missionen; – tværtimod, det letter den jo arbejdet – Til Lykke, Hr. Pastor.”

Jeg indrømmer, at jeg ikke kan lide at læse noget sådant. Jeg kan vælge at sige, at denne oplysning er det pure opspind. Det tør jeg ikke. Hvis oplysningen er rigtig, kan jeg så vælge at sige, at evangeliet om Jesus også er for sindssyge. For det er det! Men jeg kan konstatere, at Leopold Aschkenazi kort tid efter sin dåb forlod kone og børn og førte en omflakkende tilværelse. Ind og ud af Folkekirken, indlagt på nervesanatorium, angreb på Israelsmissionen og samtidig anger over sit liv. Korrespondance bevaret i DIM-arkivet fortæller herom. Han døde i 1918, endnu før han var fyldt 40 år. Axel Torm vælger i 1935 at sige, at Aschkenazi på sit dødsleje vidnede om, ”at han havde fundet tilgivelse ved korsets Gud og vidnede for sine kære og bad dem følge ham den samme vej”. Gud er den tilgivende Gud, så måtte det have været sådan! Men alt andet lige så skuffede Leopold Aschkenazi Israelsmissionen. Den betalte en årrække efter hans død de årlige udgifter i forbindelse med vedligeholdelse af hans gravsted. Var det en slags bod for – ikke at man havde døbt ham – men at man i Israelsmissionen havde lagt et for stort forventningspres på ham? Jeg ved det

ikke. Familien betalte sin pris. Fortællingen om fru Aschkenazis dåb og liv havde en anden udgang. Den havde også sin pris.

Etta Aschkenazis dåb

Efter Leopold Aschkenazis dåb flyttede familien til Odense. Her blev Etta Aschkenazi efter at have modtaget dåbsundervisning døbt den 19. april 1908. Herefter bar hun navnet Elisabeth.

Historikeren Thing, hvis mor som sagt, var i slægt med Ettas familie, anfører i sin bog, at selve dåben oftest medførte, ”at den døbte blev udstødt af familien og det jødiske samfund” og fædre sagde undertiden ”kaddish” over deres døbte barn, som om de var afdøde ved døden (kaddish-bønnen bedes for *afdøde*).

Om fru Aschkenazi, som kom fra en stor indvandrerfamilie, skriver Thing:

Fra sin dåb blev datteren udstødt af familien og kunne ikke besøge nogen af sine mange søskende eller sine forældre. En enkelt af søstre, som hun var meget knyttet til, fik sin dybt religiøse mand med på, at den døbte søster måtte komme og spise med til shabbes [sabbat], men kun i køkkenet. Aschkenazis familie blev overladt til sig selv pga. hans omflakkende og tidlige død. Konen kunne ikke få hjælp af MT [Mosaisk Troessamfund] og måtte klare sig ved rengøringsarbejde og de håndører, Israelsmissionen kunne give. Når hun kom for at spise shabbesmad hos sin søster, var hun så sulten, at hun nogle gange kastede det op.

Missionæren Philemon Petri skrev i et brev, dateret to dage efter dåben, følgende: ”Fru Aschkenazis svoger har været i Odense i 10 dage, og der har utkæmpedes en meget alvorlig kamp, nu håber jeg, de får være i fred.”

Elisabeth Aschkenazi fik ikke et let liv. Hun bevarede til sin død forbindelsen til Israelsmissionen. Hvis ikke andre huskede hende, gjorde jødemissionæren Scheradsky det. Her hans lille tale til hende, da man fejrede hendes 50-års dåbsdag, den 19. april 1958 – og gengivet på Scheradskys lidt gebrokkne danske sprog.

De ønskes hjertelig tillykke med femti års dåbsdagen! Vi, som kender Dem ved, at den forløbne tid har ofte været for Dem stormfuld – Men vi ved også at De har bygget Deres livshus på klippen, derfor kunde De stå imod alle de storme og angreb (Mt 7,24-25). Ellers havde De sikkert ikke været her i dag på denne Deres stor festdag sammen med Deres kære og vennerne, som glæder sig over Deres 50 årige vidnesbyrd om, at det sikreste er dog at bygge i tide sit livshus på klippen! Vi siger Dem tak for det gode eksempel og ønsker Dem fremdeles Guds velsignelse i de kommende dage. Med kærlig hilsen fra Deres gamle venner Th. og A.S. [= Thyra og Abraham Scheradsky]

Også Inge Becker, en af hendes tre (døbte) døtre, bevarede kontakten til Israelsmissionen. Hun døde i december 2011, 103 år gammel.

Abraham Scheradskys lange vej til dåb

Om Scheradskys dåb mandag den 18. marts 1912 gengiver Morten Thing, hvad der blev skrevet i et jiddisch blad:

”Endelig lykkedes det for de københavnske missionærers tallerken-slikkere [nok slang for folk, der blander sig i alt muligt; *anmærkning af Thing*] med deres jesuitiske sorte hånd at indfange et uvidende offer nemlig Scheradsky.” Thing beretter videre, at vedkommende kendte

Scheradskys forældre, som var ortodokse jøder. Da han spurgte dem om det var rigtigt, at deres barn kom hos kristne, græd de deres bitre tårer, og hans bedstefar mente ikke, at han kunne overleve.

På dagen for Scheradskys dåb, var ”vennen” gået hen til Scheradsky for at spørge ham, om han nu virkelig havde tænkt sig om. ”Men missionærernes nævenyttige folk ... så mig og omringede mig som vilde dyr og tillod mig ikke at komme ind til ham, og tilbageviste mig med tyranniske og barbariske ord og truende næver,” skriver ”vennen”

Scheradsky ”et uvidende offer”, indfanget af københavnske missionærer.

Hvordan lyder Scheradskys egen historie? Noget anderledes.

Scheradsky, der var født i Polen i 1885, kom til Sverige i 1904. Han fandt logi hos ægteparret Nilsson, som vidnede ivrigt for ham og gav ham et hebraisk Nytestamente. Det blev for meget for ham, og han meddelte fru Nilsson, at han ville flytte. Da hr. Nilsson hører det, siger han kloge ord til sin kone: ”*Vi har nok talt for meget til ham om Kristus, i stedet for at tale med Kristus om ham.*” De stoppede deres vidnesbyrd, Scheradsky blev boende, men kunne om natten gennem de tynde vægge til Nielssons sovekammer høre, hvordan de med gråd bad om frelse for ham.

En Langfredagsgudstjeneste, som han overværede på nederste bænk i kirken, gjorde stort indtryk på ham. Præsten havde læst Esajas 53 – kapitlet om Herrens lidende tjener og sagt: ”I, borgere i Landskrona, må ikke tro, at jøderne er alene om den langfredag at korsfæste Jesus. I og jeg var med til at nagle ham til korset.” Det hebraiske Nytestamente kom frem igen. Plejeforældrene hjalp ham til at forstå det. Men ingen dåb.

Senere var han et årstid i Stockholm, hvor Den Svenske Israelsmissions leder, ”pastor Lindhagen interesserede sig for mig og viste mig stor velvilje”, skriver han. Men Lindhagens ”velvilje” var ikke forbundet med betingelse om dåb. Scheradsky rejste fra Stockholm som troende ikke-døbt jøde.

Han kommer til København i 1907, og, som han fortæller, ”føler sig tilskyndet” til at søge kontakt med KFUM og er fra 1908 medlem i Garnisogns Sogns KFUM, ”hvor jeg stadig kom i 3 à 4 år” I 1911 blev han optaget på Diakonissestiftelsen ”for at lære sygepleje” og hørte Olfert Ricard prædike i dens kirke. Han tog initiativet til at henvende sig til Olfert Richard og bad ham om at forberede sig til dåb, hvilket han blev ”gennem længere tid”. ”Den fandt sted i Emmauskirken. En hverdag. ”Jeg ønskede,” skrev han siden, ”alt skulle gå stiltfærdig til, men da jeg kom ind i kirken, var den fyldt med diakonisser.”

Håndgemæng eller ej forud for dåben: Scheradsky var ikke ”et uvidende offer”. Han havde været igennem en lang proces på fem-seks år som troende ikke-døbt jøde. Han kendte omkostningerne ved at lade sig døbe. Han gjorde det frivilligt og af overbevisning.

Missionær Esbo om dåbsspørgsmålet

Fra midten af 1920’erne arrangerede Aage Esbo, som var ansat i Israelsmissionen, teltejre om sommeren for unge jødiske mænd. På andre tider af året blev der holdt møder for dem i hans hjem.

En dag fik han besøg af en jødisk delegation. Ved en familiesammenkomst havde nogle gjort gældende, at det eneste, missionærerne ville, var at få jøder døbt. Men en ung mand, som havde deltaget i Esbos møder, havde da påstået, at der aldrig var blevet sagt noget til ham om, at han skulle døbes, og at han kunne være lige så god en kristen som alle andre uden at blive døbt.

Så hvad svarede Esbo denne deputation?

Han bekræftede, at der ved møderne *ikke* blev opfordret direkte til dåb og skriver: ”Der er gjort så mange bitre erfaringer med forhastede dåbshandlinger blandt jøder, så vi ofte måtte sige ”Nej” til anmodning om dåb, nemlig når vi skønner, at vedkommende ikke er en overbevist kristen, og at der ligger sociale eller økonomiske interesser bag begæret. Vi peger på Jesus og fortæller om de messianske forjættelsers opfyldelse på ham; og når en jøde selv begynder at læse

Ny Testamente, skal spørgsmålet om dåbens nødvendighed nok melde sig hos vedkommende, og så er vi altid rede til at tale om dåb.”

Og Esbo fortsætter sin skildring: ”På spørgsmålet, om dåben var nødvendig for at blive frelst, måtte jeg svare, at hvis et overbevist menneske dør uden at nå at blive døbt, vil jeg ikke tro, at Gud vil stille dåben som en salighedsbetingelse. Men vil man være kristen og af trods ikke vil lade sig døbe, så ligger sagen sikkert anderledes.” Han henviser til omskærelsens pagt mellem Gud og den otte-dage gamle jødiske dreng. ”På samme måde sluttes der en pagt med Jesus ved dåben, der samtidig for jøden er et vidnesbyrd overfor alle sine tidligere omgivelser kommer til at betyde et vidnesbyrd.”

Altså: ingen tvang, intet dåbspres. Men dåb hører med til et ”normalt” liv, når man tror på Jesus Messias, også når man er jøde, og med de omkostninger, noget sådant medfører. Åbent vedgår Esbo, at de fleste af ”hans” unge mænd, ikke vovede at tage dette skridt, om end der var undtagelser.

Israelsmissionen – en langsom døber

I Den Danske Israelsmissions historie har evangeliet lydt til langt flere jøder end dem, der lod sig døbe. Vi kender til enkelte ringvirkninger af forkyndelsen; der har sikkert været andre. Generelt – men ikke uden undtagelser! – har Israelsmissionen været ”en langsom døber”. Før dåb en grundig dåbsoplæring. Folk, som man mente havde uærlige motiver, er blevet afvist. Fattige jøder, der er blevet døbt, har undertiden fået økonomisk hjælp, sådan som fattige ikke-døbte jøder undertiden fik hjælp af Det Mosaiske Troessamfund. Der er eksempler på, at et par børnerige døbte familier i København, gik lige til strengen i den henseende – og måske også over.

Israelsmissionens folk har generelt set været karrige med at udstede dåbsattester. Dog gjorde man det frimodigt i forbindelse med jødeaktionen i oktober 1943. Her var man endog med til at udstede *falske* dåbsattester, som reddede jøders liv. Mere om det senere på året, hvor vi i Israelsmissionen vil være med til markere de danske jøders redning til Sverige for 70 år siden.

Og ellers har Israelsmissionen sagt til jøder: ”I kan blive døbt, fordi I blev købt – endda dyrt – med Jesu blod. Det vil vi blive ved at vidne om.”

Arbejdet i Israel

Israelsmissionens arbejde er ikke begrænset til det missionsarbejde, som udføres i Israel, men alt andet lige, så er det den del af vores arbejde, der fylder mest. Det er her, vi har vores to udsendte familier, sammen med de volontører, som sendes ud af DIM og IU, og det er også her, vi har vores samarbejdspartnere. Den ene af dem, nemlig studenterarbejdet, fik sidste år lidt mere fokus end ellers på grund af et øget økonomisk tilskud. Men den direkte kontakt blev også øget, dels gennem vores egne Missionspiloter i efteråret og senest her i foråret, da KFS’ Ledertræningscenter (LTC) var på studietur i Israel. Derfor har vi også ved årsmødet besøg af to studerende fra Israel, og et par af LTC’erne medvirker også.

Vores andre samarbejdspartnere i Israel er fortsat

- Caspari Center i Jerusalem
- Immanuelkirken i Jaffo
- Ebenezer-hjemmet i Haifa
- Jews for Jesus
- Bible Land Team – områdets bibelselskaber
- Forsoningsarbejdet Musalaha

Samarbejdet kommer til udtryk gennem økonomisk støtte, men også gensidig kontakt og den opmuntring, der ligger heri. Således var flere fra landsstyret i november på besøg hos vores partnere og medarbejdere i forbindelse med en partnerskabskonsultation med Musalaha sponsoreret af Dansk Missionsråds Udviklingsfond (DMR-U). Landsstyret blev i Israel et par dage efter afslutningen på mødet med Musalaha og fik derved mulighed for at møde – og få sat ansigter på nogle af de mennesker, vi taler om på landstyremøderne.

Forsoningsarbejdet Musalaha

Konsultationen med Musalaha fokuserede dels på formuleringen af en ny partnerskabsaftale og dels på, hvad samarbejdet så konkret skal indeholde fremadrettet. Det sidste arbejder vi fortsat på at fastlægge. IU er også i gang med at søge om støtte til endnu et projekt til fordel for Musalahas ungdomsarbejde og et muligt partnerskabsmøde – men denne gang i Danmark. Netop nu er to antropologer, Rikke Grinderslev og Ane Marie Nord, ved at færdiggøre et materiale til brug i ungdomsarbejdet med fokus på forsoning og konflikthåndtering. Rikke og Ane har været udsendt gennem IU/DUF siden september måned 2012 og vender tilbage til Danmark i april måned.

Som den aktuelle situation er i Israel, er et sådan forsoningsarbejde ikke blevet mindre relevant, men bestemt heller ikke lettere. Det er en forsat udfordring for os som et lille missionselskab, hvordan vi fastholder forsoningens nødvendighed som en del af vores budskab og gør det i respekt for de messianske jøder og kristne palæstinensere, som arbejder for det, og også fastholder forsoningens mulighed i respekt for alle vores partnere i Israel.

Ønsket om at arbejde for forsoning og samarbejde på tværs af konflikten ligger også bag et par af de udgivelser, som sidste år kom fra vores partnere i bibelselskaberne, nemlig den fælles hebraisk/arabiske andagtsbog, *My Brother's Keeper*. Et lille hæfte om den palæstinensiske kristne Rami, der blev dræbt, og den unge messianske jøde Ami, der næsten blev det, regner vi med at udgive i løbet af foråret. Deres skæbner er fortolket i forsoningens lys.

I efteråret fik vi mulighed for igen at have volontører på Ebenezer-hjemmet i Haifa i form af Helene og Knud Erik Erbs. Her arbejdede disse seniorvolontører som besøgsvenner og løste praktiske opgaver. Hver anden uge var de et par dage i Jerusalem og hjalp til i Bibelbutikken der. På vores hjemmeside kan man finde et lille hæfte med portrætter af nogle af de beboere, som de mødte.

Og nu ”op” til ”vores præstefamilie” Jerusalem.

Jerusalem

Årsrapporten fra præsteparret i Jerusalem, Lise Bach og Jakob Wilms Nielsen, er igen god og opmuntrende læsning. Siden sidste årsrapport har de tilføjet et familiemedlem, Andreas, som blev født i februar måned 2012. Det betyder også, at Lise har været på barselsorlov det meste af 2012, hvorfor der har været to kirkevolontører i 2012. Martin Traantoft Rasmussen i foråret og Chris Hansen i efteråret 2012. Det har der været god brug for, ikke mindst i efteråret, hvor volontørholdet talte mere end 20, og hvor programmet med Missionspiloter for første gang skulle løbe af stablen. Derfor valgte en af forårets volontører, Lone Kiilerich, også at forlænge sit ophold og arbejde halvtids som volontør på en institution og halvtids som kirkevolontør.

Lige nu er det andet hold Missionspiloter i gang i Israel, og hvis den meget positive feedback fra det første hold også kommer til at gælde dem, er der god grund til at glæde sig over dette projekt. Projektets ”kaptajn”, teologistuderende ved MF, Kent Beck Rasmussen, har gjort en fornem indsats her.

Der er mange måder at gøre arbejdet i den danske kirke i Jerusalem op på. Gøres det i tal ser det således ud for 2012: 24 gudstjenester med over 25 deltagere i snit, 28 guidede ture med godt 9 deltagere per tur, 17 åbent hus-arrangementer med godt 10 deltagere i snit. Dertil kommer

ørkentur og Galilæa-tur med et par overnatninger, en weekendtur til Haifa i samarbejde med Den Norske Israelsmission og en påskegudstjeneste i Gravhaven, også i samarbejde med nordmændene.

Jakob Wilms Nielsen bruger fortsat halvdelen af sin tid på Caspari Center med ansvar for centrets internationale studieafdeling. Det, som har fyldt meget i 2012, har været fejringen af Caspari Centers 30 års jubilæum og i den anledning redigering og udgivelse af bogen *Chosen to Follow*, som består af 15 bidrag skrevet af ledere i den messianske bevægelse og folk associeret med den. Fra dansk side leveres bidrag af Morten Hørning Jensen og Kai Kjær-Hansen. Bogen kan købes ved henvendelse til Israelsmissionens sekretariat.

Endvidere var Jakob ansvarlig for tilrettelæggelse og afvikling af det 10-dages missiologikursus, som Caspari Center holdt i november måned. Deltagerne kom fra vidt forskellige baggrunde. Også Poul Kristensen, IUs nye ungdomssekretær, fik mulighed for at deltage tre dage i kurset i forbindelse med, at han var på et introduktionsbesøg i Israel i november måned. Det var en stor opmuntring, at kurset blev gennemført, da man i 2011 var nødt til at aflyse det på grund af for få tilmeldte.

Jakob stod også for tilrettelæggelsen af en praktikperiode, som to studerende fra Menighedsfakultetet, Pelle Kvisgaard og Martin Kobbersmed, gennemførte i oktober måned i Israel, hvor de var ”føl” hos de danske præster i Jerusalem og Jaffo.

Fra præstefamilien i Jerusalem er der i øvrigt at fortælle at Rebekka, den ældste af de to piger efter sommerferien startede i den lokale hebraiske kommuneskole i Kitah Aleph, første klasse, mens Hannah går i den lokale synagoges børnehave og havde hele børnehaveklassen inviteret med hjem for at se familiens juletræ.

Fra Jerusalem nu ”ned” til Jaffo.

Jaffo

Immanuelkirken drives af Joint Mission to Israel, et fællesnordisk projekt med Den Norske Israelsmission som hovedbidragsyder. I perioden 2004 til 2009 var Jan og Vicka Mortensen præstepar dér. Fra 2009 har det været Christian og Lisbeth Rasmussen.

Foruden at være mor til fire er Lisbeth menighedsarbejder og leder sabbatskolen for børn hver lørdag og søndag. Den nystartede Kids Club er desværre midlertidig lukket ned, da der har manglet hænder og frivillige til at bakke op om arbejdet. Man har i stedet forsøgt sig med lektiehjælp til nogle af de børn, som kommer i kirken. Det er sket på forældres opfordring, men indtil nu har man savnet de samme forældres opbakning, og derfor er det ikke blevet til noget.

Lisbeth får stadigvæk også lidt luft under vingerne ved jævnligt at tage til Jeriko, hvor hun er med i et arbejde blandt teenagepiger, der udføres af Det Palæstinensiske Bibelselskab. I slutningen af 2011 fik vi en bevilling fra DMR-U til et to-årsprojekt blandt unge piger i Jeriko-området. Arbejdet foregår ud fra bibelselskabets center i Jeriko, som nu kaldes for Zakæus´ Hus. Projektet løber over to år, og Lisbeth sidder med i styregruppen. Projektet er kommet rigtig godt fra start, og der er grund til at tro, at vi kan fortsætte med det også efter de to år.

Arbejdet ved Immanuelkirken fortsætter ad samme spor som hidtil. Det er en menighed med stor udskiftning, og det mærkes ikke mindst på indsatsen fra de frivillige, hvor man det ene semester har masser af ressourcer at gøre godt med, men næste semester må starte forfra igen. Det er en udfordring, som Christian Rasmussen, som den ansvarlige leder, løser på en flot måde. Udfordringen er ikke at stresse hverken sig selve eller andre medarbejdere, men være glade for, hvad der lykkes, og ikke mindst være til stede i de samtaler og møder med mennesker, som arbejdet ved kirken konstant byder på.

Israelsmissionen støttede også i 2012 arbejdet ud fra Immanuelkirken ved bl.a. at lønne den lokale messianske jøde Eti Zadok, der fortsat fungerer som assisterende administrator og på den måde frigør Christian Rasmussen, så han har fået endnu mere tid sine pastorale opgaver.

Hun bliver svær at undvære, hvis vi ikke kan finde de økonomiske midler til at fortsætte hendes engagement. Selv vil Eti gerne fortsætte efter de tre år, som projektet lød på i første omgang. Og som Christian siger, så er det svært at forestille sig, hvordan arbejdet skal kunne lykkes uden hende.

Den gode store nyhed i 2012 var, at der kom godt gang i gruppen Young Adults (unge voksne), som især er for unge i alderen 20-30. I efteråret har der været omkring 25 på adresselisten, og til arrangementer har der været i gennemsnit været 15 deltagere. Arbejdet var lagt i hænderne på den norske volontør Sandra F. Dusterud og de to udsendt af Israelsmissionen, Janni og Ruben Tychsen. Det er nu her i foråret lagt over til Mette og Martin Hornstrup i samarbejde med Sandra at fortsætte det, som blev startet.

Foruden gudstjenesterne lørdag og søndag arrangeres en aften med bibelstudium, bøn og lovsang. Kort før jul blev to børn døbt, og lige nu er der andre (voksne), der går til dåbsforberedelse. Åben Kirke fra kl. 10-14 fortsætter, og for tiden er der flere enkeltpersoner, som kommer for at få en guidet rundvisning i kirken i modsætning til tidligere, hvor de fleste kom i grupper. En klasse fra Det Hebraiske Universitet, som læser Contemporary Christianity (samtidig kristendom) har også været på studiebesøg i kirken og fået undervisning af Christian Rasmussen.

Koncerterne ved kirken fortsætter og er velbesøgte. Uanset hvilken musik der spilles, så kan ingen koncertgænger undgå at se Johannes 3,16 skrevet på hebraisk på væggen. I løbet af foråret 2013 står Martin Hornstrup for to af koncerterne, bl.a. en påskekoncert.

Raketangreb i november 2012

Naturligt nok påvirkede det vores udsendte medarbejdere, at raketangrebene fra Gaza nåede så langt som til Tel Aviv og omegnen af Jerusalem i november måned. Siden da har der været stille – stort set – og ingen af vores medarbejdere har givet udtryk for, at de føler sig utrygge ved fortsat at være, hvor de er. Men som Lise Bach Nielsen i Jerusalem skrev på sin blog dengang det stod på: ”Tænk at diskutere, hvilket rum i lejligheden, der er mest 'bombesikkert'. Og overvej konsekvenserne af eventuelt at skulle bære sovende børn ned i et beskyttelsesrum midt om natten! Meget surrealistisk.”

En af drengene hos familien Rasmussen i Jaffo tog det på sin måde: ”Ku’ de da ikke få alt det der krudt skudt af på én gang, så vi ikke hele tiden skal holde op med at spille fodbold?”

Volontører i Israel og andetsteds

Siden årsmødet i 2012 har en lang række unge samt to seniorer stillet sig til rådighed som volontører eller lignende for Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge. Medregnet Meet the People-volontørerne kommer vi op på over 40 personer. Vi er taknemlige for den indsats, der er ydet, og inviterer andre til at gøre det samme. Listen ser sådan ud:

Kirkevolontører

Martin Traantoft Rasmussen (januar 2012 – juni 2012), Jerusalem
Chris Højgaard Hansen (august 2012 – januar 2013), Jerusalem
Lone Kiilerich, (halvtids) kirkevolontør (august 2012 – januar 2013), Jerusalem
Janni Katrine Gramhart Tychsen (august 2012 – januar 2013), Jaffo
Ruben Sejersbæk Tychsen (august 2012 – januar 2013), Jaffo
Martin Lysholm Hornstrup (januar 2013 – juli 2013), Jaffo
Mette Lysholm Hornstrup (januar 2013 – juli 2013), Jaffo

Seniorvolontører

Helen Erbst (september 2012 – oktober 2012), Ebenezer-hjemmet, Haifa
Knud Erik Erbs (september 2012 – oktober 2012), Ebenezer-hjemmet, Haifa

Forsoningsarbejdet Musalaha

Rikke Grinderslev (september 2012 – april 2013), Jerusalem

Ane Marie Nord (september 2012 – april 2013), Jerusalem

Caspari Center

Mark Steven Pedersen (august 2012 – december 2012)

Missionspiloter

Martine Andersen (september 2012 – december 2012)

Anne-Sofie Højgaard (september 2012 – december 2012)

Ditte Jacobsen (september 2012 – december 2012)

Mathias Kristensen (september 2012 – december 2012)

Michelle Kusk (september 2012 – december 2012)

Laura Nissen (september 2012 – december 2012)

Kirsten Helene Nielsen Bitsch (februar 2013 – juni 2013)

Majbrit Munk Madsen (februar 2013 – juni 2013)

Katja Mosekjær Noer (februar 2013 – juni 2013)

Anders Overgaard (februar 2013 – juni 2013)

Jews for Jesus – evangelisation

Pepijn Veldboom (sommeren 2012), London

Heidi Fredsgaard Larsen (sommeren 2012), London

Sanne Dyssegaard (sommeren 2012), New York

Meet the People-volontører (socialt arbejde i Jerusalem)

Lone Kiilerich (oktober 2011 – december 2012)

Mai Griana Castella (februar 2012 – april 2012)

Pernille Solhøj Kristensen (februar 2012 – april 2012)

Karina Munk (februar 2012 – april 2012)

Linda Christensen (marts 2012 – juni 2012)

Helene Christensen, (august 2012 – januar 2013)

Christina Damgaard, (august 2012 – februar 2013)

Ida Amalie Duus, (august 2012 – december 2012)

Amalie Garne, (august 2012 – februar 2013)

Helene Vivum Larsen (august 2011 – maj 2012)

Christian Raahauge (august 2012 – februar 2013)

Amanda Sandbæk (august 2012 – december 2012)

Edith Fomsgaard (september 2012 – marts 2013)

Pernille Skov Kunst (november 2012 – maj 2013)

Lene Stokkeland, (december 2012 – juni 2013)

Maria Holmgaard Nielsen (februar – august 2013)

Praktikanter

(Praktikplads i Jerusalem i forbindelse med studier i Danmark)

Annette Sæderup, pæd.stud. (august 2012 – januar 2013), Machaseh

Kristina Dam, pæd.stud. (august 2012 – januar 2013), Machaseh

Mark Steven Pedersen (august 2012 – januar 2013), Caspari Center

Katrine Gaardbo Nielsen, diakon-stud. (februar 2013 – august 2013), Machaseh

Arbejdet i Danmark

Året 2012 vil i Israelsmissionens historie blive husket for, at det var året, hvor TORVET i Aarhus blev bygget, at Israelsmissionen flyttede til Aarhus og fik sekretariat på TORVET, og at vi med projekt TORVET indgik i et forpligtende fællesskab med Dansk Ethioper Mission og Menighedsfakultetet, på hvis grund TORVET ligger.

Vi har ikke fortrudt dette. I mandags, den 11. marts, fejrede man ét-års dagen for TORVETS indvielse. Med jordbærlagkage.

TORVET fungerer, fællesskabet mellem de tre lige parter fungerer. Forud for indvielsen i marts 2012 blev der udtrykt mange visionære tanker om det nye samarbejde. Langt fra alle visioner er realiserede – naturligvis ikke. Men vi har fået et sted med mulighed for diskussion, dialog, teologisk interaktion og fordybelse, til gensidig inspiration og til gavn for teologi og mission.

Fællesskabet på TORVET fungerer. Da vi byggede TORVET sagde vi: ”Sammen kan vi gøre mere for mission”. Vi kan gøre mere, hvis vi magter og tør gøre mere sammen i fremtiden.

Sekretariat og medarbejdere

Sekretariatet på TORVET består af to fuldtidsansatte medarbejdere og én på 30 timer ugentligt. Desuden findes en række studentermedarbejdere, som typisk udfører fem timers ugentligt arbejde. Med hensyn til de sidste, så har vi dem altså, fordi vi flyttede fra Christiansfeld til Aarhus. Alle velbegavede unge, der har hjertet på det rigtige sted og gå-på-mod.

Som studentermedarbejdere for DIM fortsætter Dinna Marie Bjerrum sit arbejde på informationsfeltet; også Simon Tarp Krüger fortsætter, dels som tovholder for IU's Musalaha gruppe og dels som projektmedarbejder i DIM. Kent Beck Rasmussen er fortsat kaptajn for Missionspiloterne, men løser desuden en række layout-opgaver.

Som ansat af IU er Lise Søndergård fortsat volontørkoordinator for IU og Peter Kobbersmed er ansat til at tage sig af IU's hjemmeside og elektroniske kommunikation.

Sidst på året 2012 fik Israelsmissionens Unge ny ungdomssekretær, nemlig Poul Kristensen. Han deler kontor sammen med Arne Hougaard Pedersen, som først på året blev ansat som kommunikationssekretær. Begge på fuld tid og begge vender jeg tilbage til.

Jens Arne Skjøtt fortsætter på frivillig basis som genbrugskonsulent og står også for salget af YMH-lodsleden.

Bodil F. Skjøtt holder sammen på dem alle på sekretariatet. Som generalsekretær udfører hun et stort arbejde, påskønnet af medarbejdere og landsstyre. Hun er inspirator, skaber relationer, holder en del foredrag rundt omkring i landet eller gør på anden måde Israelsmissionens arbejde kendt. Hun har travlt, så travlt at hun (og formanden) glemte, at hendes ansættelsesperiode som generalsekretær faktisk udløb per 31. december 2012. Men det blev der heldigvis rettet op på. Ved landsstyremødet den 1. februar blev de formelle kontraktforhold bragt i orden efter en god drøftelse med generalsekretæren. Åremålskontrakten er blevet til en fastansættelse, og vi håber på, at Bodil F. Skjøtt fortsætter som generalsekretær en række år fremover.

Information om Israelsmissionen

Information om Israelsmissionen sker hovedsagligt gennem *Israelsmissionens Avis* og *Israelsmissionens hjemmeside* (www.israel.dk).

Efter at jeg i 25 år havde været redaktør af Israelsmissionens Avis var det på tide at finde en ny. I 2012 blev Arne Hougaard Pedersen ansat som kommunikationssekretær med ansvar for både avis og hjemmeside. Første avis med ham som redaktør udkom i juni måned. Februar-nummeret 2013 kom i nyt layout, og avisen udkommer fortsat i seks numre med hver otte sider, hvoraf Israelsmissionens Unge har ansvaret for to sider.

Han har givet hjemmesiden en tiltrængt ansigtsløftning, og det er hans intention, at de to platforme, som bruges i kommunikationen, knyttes endnu tættere sammen end tidligere. De sociale medier er kommet for at blive, hvilket der selvfølgelig skal tages fuld højde for.

Vore to præstefamilier i Israel samt skiftende volontører skriver flittigt på deres blogs, som findes på vores hjemmeside. Dersom man vil være opdateret om, hvad der foregår i Israel, og hvad de er optaget af, er oplysninger tilgængelige ved et par klik. Fra tid til anden sendes også en elektronisk *Nyhedsmail*. Ønskes en sådan på papir og fremsendt med posten, kan dette også lade sig gøre ved at give sekretariatet besked.

Israelsmissionens sag er ligeledes gjort kendt gennem en række *møder og foredrag* over hele landet. Medarbejderne stiller sig fortsat til rådighed for sådanne møder. Foredragskatalog findes på hjemmesiden. Vi kan godt klare endnu flere møder.

I 2011 begyndte vi i forbindelse med Løvhyttfesten at bygge ”hytter” i eller udenfor kirker og med dertil hørende oplæg for voksne eller børn. Dette blev godt modtaget og blev gentaget endnu flere steder i 2012. Ideen er god. Gør den kendt!

Og når vi nu er ved Løvhyttfesten, skal det også nævnes, at Lars Kofod-Svendson har affattet et aktivitetshæfte til børn og børnefamilier om – netop – *Løvhyttfest*. Det kan købes for 10,- kroner plus porto eller downloades gratis via www.israel.dk

Holmsborg Bibelcamping er blevet sommerens mødested for folk med tilknytning til Israelsmissionen. Rigtig mange unge deltog sidste år. På programmet i år er Bodil F. Skjøtt, Kai Kjær-Hansen, Jakob Wilms Nielsen, Arne Hougaard Pedersen og Poul Kristensen. De fleste deltager med familie. Andre med tilknytning til Israelsmissionen planlægger også at være med. Frisk luft fra Vesterhavet og ferie med fællesskab og bibel i dagene 19.-27. juli. Velkommen til at deltage.

Op gennem 1990’erne og til og med 2010 arrangerede vi et Israelstævne om efteråret på Missionshotellet Stella Maris, Svendborg. Hotellet er blevet solgt. Men sammen med vore to partnere på TORVET – Menighedsfakultetet og Ethiopermissionen – arrangerer vi i år TORVETs Højskole på Virksund Kursuscenter i dagene 23.-26. september. Temaet er ”Kirke og mission med indsigt og udsigt”.

Israelsmissionens landsstyre

Israelsmissionens landsstyre består af otte medlemmer, fem vælges af Israelsmissionens medlemmer og tre af landsstyret, og ét af disse efter indstilling fra Israelsmissionens Unge.

I forbindelse med årsmøderne afholdes valg til landsstyret. Ved fristens udløb var der imidlertid ikke bragt flere navne i spil end dem, der skulle vælges, hvorfor valghandlingen som sådan udgår.

Thomas Frovin Moesgaard-Christensen fik kun ét år i landsstyret. Fra begyndelsen af 2013 er han med familie rejst til Peru, udsendt af Evangelisk Luthersk Missionsforening som missionær. Han kom fra en stilling som studentersekretær i KFS, og hans primære opgave i Peru bliver at opbygge et evangelisk studenterarbejde. Vi gratulerer og er overbevist om, at skulle en jøde falde på hans vej, så svigter han ikke.

I hans sted indtræder Lars Bjerregaard i landsstyret, indstillet af Israelsmissionens Unge. Israelsmissionen er ikke ny for ham, idet han tidligere har siddet i IU’s landsbestyrelse. Han bor i Vejle og virker som sekretariatsleder i Kristeligt Forbund for Skoleungdom (KFS).

Nyvalgt blev Krista Rosenlund Bellows. Med hensyn til emner relateret til Israelsmission er heller ikke hun ny i faget, idet hun har skrevet en ph.d.-afhandling om forholdet mellem jødedom og kristendom. De seneste 12 år har hun arbejdet i Danmission og er fra 1. marts i år ansat som Tværkulturel Konsulent i Indre Mission.

Hun afløser Peter Østergaard Jacobsen, som efter ti år i landsstyret har valgt ikke at lade sig genopstille. Ikke fordi han er blevet træt af Israelsmissionen, men på grund af arbejdspress som sognepræst i Fredericia. Det sidste år fungerede han som næstformand. ”Men måske kommer jeg igen,” siger han.

Tak til de afdgående og velkommen til de to nye landsstyremedlemmer.

Fra og med dette årsmøde består landsstyret af følgende medlemmer: Kai Kjær-Hansen (formand), Lars Bjerregaard, Krista Rosenlund Bellows, Mette Pihl Konrad, Jørgen Hedager Nielsen, Sten Nielsen, Heinrich W. Pedersen og Uffe Torm.

Ny konstituering finder sted ved førstkommande landsstyremøde i begyndelsen af maj måned.

Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge

Lige så sikkert som det er, at vi begynder et årsmøde med at mindes venner af Israelsmissionen, som er afgået ved døden, lige så sikkert er det, at jeg når jeg kommer til afsnittet ”Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge”, udtrykker jeg glæde over, at vi vil det samme, skønt vi er to organisationer. Det tager jeg ikke som en selvfølge. Måtte det blive ved!

Et konkret bevis på dette samarbejde er projekt Missionspiloter. Ideen fik Jakob Wilms Nielsen i Jerusalem. I efteråret 2012 sendte Israelsmissionen og Israelsmissionens Unge i fællesskab seks unge af sted til Israel som Missionspiloter. Som den danske kaptajn for Missionspiloterne, Kent Bech Rasmussen, formulerer det: ”Foran sig havde de tre måneder med udfordrende undervisning og overflod af praktisk erfaring i en bred palet af messianske organisationer. Efter deres hjemkomst gav de alle udtryk for at det havde været en fantastisk givende rejse. De fremhævede især deres åndelige fællesskab, som var krydret af en broget kirkelig baggrund. Derudover er de også blevet stærkt beriget af både undervisning, de forskellige organisationers arbejde og mødet med messianske jøder.”

21. februar i år rejste det andet hold af Missionspiloter til Israel.

Med udgangen af 2012 tog vi afsked med Peter Worm Madsen som ungdomssekretær. Det blev til i alt fem år, idet han blev ansat per 1. januar 2008. Vi takker ham for hans smil, entusiasme og engagement i forbindelse med at få unge danskere til at forstå vigtigheden af, at evangeliet forkyndes for jøder. *Return to sender*. Vi ved, at det har været forbundet med slid og kamp at få lokalforeningerne til at fungere og fastholde antallet af medlemmer, så IU kunne være berettiget til at få tilskud fra Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF). Det betales et år bagud. Peter har gjort sit for at sikre, at vi også får tilskud i 2013. Han er fra begyndelsen af dette år ansat som diakonimedarbejder ved Christianskirken, som ligger tæt på TORVET. Han fortsætter med at lede IU's filmklub, hvor der, så længe klubben har eksisteret, er vist mange film – om Holocaust ikke mindst. Stor tak til Peter for de fem år!

Ny ungdomssekretær per 15. november er Poul Kristensen, teolog af uddannelse og har erfaring med at motivere og coache frivillige ledere til mission. Det bliver der brug for i IU. Efter eget ønske er han ansat i en stilling på 30 timer ugentligt. Han ser ud til at være kommet godt i gang og giver udtryk for glæde over, at han fik et sådant ønskejob. Vi siger velkommen og ser frem til samarbejdet.

IU-formanden Peter Bach Nikolajsen vil efterfølgende give flere glimt fra IU's arbejde i 2012.

Genbrug

Vi glæder os over det fortsatte gode samarbejde med Mission Afrika om de tre genbrugsbutikker i Sorø, Odense og Brejning.

I alt er der fra de tre genbrugsbutikker indkommet over 460.000 kroner i 2012. De fleste er kommet fra genbrugsbutikken i Brejning, som endda i 2012 vovede at udvide lejemålet af lokaler med dertil hørende udgifter.

Stort eller mindre overskud: Vi er taknemmelige og i gæld til de mange frivillige medarbejdere, som stiller sig til rådighed i genbrugsarbejdet og på denne måde skaffer penge til mission – blandt ikke-jøder og jøder.

Økonomi og regnskab 2012

Israelsmissionen er kommet godt ud af regnskabsåret 2012.

Budgettet for 2012 var på ca. 3.527.000 kroner. Heraf var der budgetteret med 1.715.000 kroner som gaver. Årsresultatet blev et overskud på ca. 44.000 kroner, hvilket vi glæder os over.

Hvordan kan man komme ud med et overskud – ganske vist lille – når gaverne ikke udgør mere end godt og vel halvdelen af indtægterne? Det hænger sammen med, at der i gaverne ikke er medregnet indtægter fra testamentariske gaver og diverse offentlige tilskud.

Budgettet for 2013 er på 3.028.000 kroner. Heraf skal der indsamles 1.717.000 kroner i gaver. Går vi to år tilbage i tiden, blev budgettet for 2011 forøget med hele 700.000 kroner i forhold til budgettet for året 2010. Dette niveau fastholdes stort set i 2012. Det er en stor forøgelse for en lille organisation, og det sker i tillid til, at vi kan fastholde vores gaveindtægter. Det øgede beløb går til at støtte projekter blandt vores samarbejdspartnere, fx løn til studentersekretær i Israel og løn til sekretærhjælp ved Immanuelkirken. Det er projekter, vi har bundet os for i tre år, og som vi tør binde an med på grund af de finansielle indtægter, vi har haft. Havde vi alene været henvist til gaver, ville sådanne projekter ikke være mulige. Der er således behov for fortsat at arbejde med aktiviteterne i forbindelse med indsamling for at kunne følge med udviklingen og ønsket om at øge arbejdet.

Derfor: tak for støtten i 2012 og på forhånd tak for fortsat støtte i 2013.

Det fulde årsregnskab kan af interesserede rekvireres fra Israelsmissionens sekretariat. Det ligger også på Israelsmissionens hjemmeside (www.israel.dk).

Tak til venner af Israelsmissionen

Da apostlen Peter havde holdt sin pinseprædiken i Jerusalem, lød spørgsmålet fra menneskemængden: ”Hvad skal vi gøre, brødre?” Og Peter svarede: ”Omvend jer og lad jer døbe i Jesu Kristi navn til jeres synders forladelse, så skal I få Helligånden som gave.”

Hjertelig tak for støtten i 2012 og opbakningen til at dele evangeliet med jøder og sige: ”I kan blive døbt, fordi I blev købt – endda dyrt – med Jesu blod.”

Det vil vi med venners støtte og forbøn fortsat vidne om i 2013..